

Рівненський державний

гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів
вищої освіти

№ 4
2021

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 4

Рівне, 2021

УДК 159.9+316.6

Студентський дайджест. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти – Випуск 4. – Рівне: РДГУ, 2021. – 145 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчі редактори:

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 12 від
29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

3. Кернберг О. Отношения любви. Норма и патология / Отто Ф. Кернберг., М.: Академический Проект, 2004. – 256 с.

УДК 159.922.73:159.923

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Войтович Катерина, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія», 2 курс, РДГУ

Керівник: Хомич І.С., канд. психол. наук, старший викладач

Культурні цінності людства є результатом творчої діяльності. Окрім того, творчість однієї людини безпосередньо впливає на розвиток людства. Тому одним із важливих завдань педагогіки та педагогічної психології є розвиток творчого потенціалу дитини, починаючи з молодшого шкільного віку. Від вчителів початкових класів значною мірою залежить, якою виросте дитина, наскільки у неї будуть розвинені природні задатки та здібності, наскільки вона буде здатною до нестандартного мислення, швидкої орієнтації та адаптації у нових умовах, творчого підходу до розв'язання життєвих ситуацій.

Мета: дослідити розвиток креативності в дітей молодшого шкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Креативність (лат. creatio – створення) – здатність породжувати незвичні ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації [2].

Для розвитку креативності в дитини необхідно активізувати її творчий потенціал і розвивати її здібності. Вже в ранньому віці необхідно приділяти особливу увагу розвитку у дитини творчого, а не тільки репродуктивного стилю мислення. Розвиток креативності у дітей визначається комплексом психологічних умов: гармонійні взаємини між дорослими і дітьми; соціальне підтримання творчої поведінки; заохочення самостійності та ініціативи; сприятливий клімат у колективі; адекватна позитивна самооцінка, внутрішня мотивація до творчості [3]. Для розвитку креативності у дітей необхідно проводити розвивальне навчання. Воно допоможе дитині виховати у своєму мисленні творче ставлення до оточуючих речей і проблем, а це, в свою чергу, звільнить її мислення від заданих суспільством кордонів, дозволить впливати на будь-яку ситуацію, що склалася [3].

Креативність припускає установку особистості на проблемне сприйняття навколишнього світу, пошук різних можливостей і способів вирішення завдань. Це, безумовно, ускладнює вибір і прийняття рішень, але призводить до істотного підвищення гнучкості розуму, в результаті чого дитина стане «схоплювати все на льоту».

Параметри креативності (за Гілфордом):

- здатність до виявлення і постановки проблем;
- продуктивність – спроможність до генерування великого числа ідей, асоціацій, варіантів вирішення проблем;
- гнучкість – здатність швидко змінювати способи дій, переходити від одного класу об'єктів до іншого;
- оригінальність – спроможність відповідати на подразники нестандартно, рідкісність, незвичайність, унікальність способу розв'язання певної проблеми;
- здатність удосконалити об'єкт, додаючи деталі;
- уміння вирішувати проблеми, тобто здатність до аналізу і синтезу [1, с.251].

Педагог має усвідомлювати, що розвиток у вихованців креативних здібностей — важлива мета навчально-виховного процесу. Креативними мають бути як процес діяльності, так і її результат, як процес виховання, так і навчання.

Для розвитку творчих здібностей потрібно підштовхувати дітей до рішення, а не вирішувати за них. Творче мислення починає працювати в кожній адекватній людині, коли

саме життя, практика наражають її на якісь труднощі, перепони, що виступають у вигляді більш чи менш складних задач, які збуджують розум, примушують мислити, шукати і знаходити відповідні рішення [1, с.251].

Якщо педагог прагне виховати креативність (здатність дитини до творчості), у цьому йому допоможуть: нерегламентоване середовище, демократичні відносини, можливість наслідувати творчу особистість.

Достатньо зробити акцент на різноманітності форм та засобів творчого розвитку: іграх, навчальних плакатах, навчальних картках, посібниках, відео, музичних засобах. Завдання дорослих (вихователя, батьків) – сприяти розвитку предметної діяльності, особистісному та діловому спілкуванню; стимулювати прояв ініціативи у спільній діяльності, співробітництві; створювати умови для розвитку гри через організацію відповідного розвивального середовища; допомагати дитині урізноманітнювати ігрові сюжети, включати в них елементи новизни; надавати можливість обрати за власним бажанням іграшку, дію, заняття; підтримувати мовленнєву ініціативу, словотворчість дитини; організовувати різні види діяльності, розвивати творчу уяву; надавати можливість діяти самостійно; створювати умови для фізичної активності (оволодіння ходьбою, рухами, дрібною моторикою рук) [4, с.121].

Для визначення рівня креативності дітей була проведена методика «Тест дивергентного (творчого) мислення» Ф. Вільямса. Тестування проводилося в груповій формі. Дітям пропонувалися незаповнені бланки тестового зошита, необхідні для проведення тестування. Максимально можливий загальний сумарний показник за весь тест – 131 бал. Так як тест розрахований на вік дітей від дитячого садка і до 11 класу, доречно максимальний показник для дітей молодшого шкільного віку зробити нижчим від загального максимального (високий рівень – 88-100; середній – 56-87; низький – ≤ 55).

Результати показали, що 2 дитини мають низький рівень креативності, 15 – середній рівень, 3 – високий.

Отримані дані та їх порівняння дали можливість говорити про середній рівень креативності у дітей молодшого шкільного віку. Проте потрібно врахувати той факт, що період молодшого шкільного віку – це час накопичення знань. Це саме той період, коли є всі сприятливі умови для розвитку. А креативність допоможе дітям як у навчанні, так і в житті, тому потрібно її розвивати саме на цьому етапі життя. Отож є достатні підстави для проведення комплексу заходів, спрямованих на підвищення рівня креативності. Вдалим буде проведення таких методичних заходів: семінари; педагогічні ради; консультації; тренінги; виставка робіток щодо цієї теми.

Другою умовою креативного розвитку дітей молодшого шкільного віку є створення у групах відповідного середовища, яке б стимулювало дитину до творчості. Тому доцільно створювати центри природничо-дослідницької, театралізованої, образотворчої, ігрової, рухової, трудової, навчальної діяльності [3, с.176].

Висновки. Креативність – це характеристика особистості, яка на даному етапі розвитку психології визначається не лише здібністю до творчості, але і комплексом інших психічних властивостей. У даному випадку здібність до творчості розуміється широко, з позиції особистісного підходу, який дозволяє пояснювати цю здатність як явище, що розвивається. Розвиток креативності, як здатності до творчості, сьогодні набуває великої значущості тому, що вона є базовою якістю особистості, її центральною характеристикою, а дотримуючись перерахованих вище рекомендацій, можна допомогти дітям розвинути їхні здібності.

Список використаних джерел

1. Ващенко Г. Г. Загальні методи навчання: [Підручник для педагогів] / Г. Ващенко – Київ: Українська видавнича спілка, 2007. – С. 353.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. П. Волкова. – Київ: Академія, 2001. – 675 с.

ЗМІСТ

БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів	3
БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів.....	7
БЫЛИНСКАЯ Е. Проявление синдрома эмоционального выгорания у медицинских работников	10
БОРТНИК М. Психологічні особливості проявів інфантилізму в підлітковому віці.....	14
ВЛАСНОВА А. Психологічні особливості подружніх стосунків із різним типом прихильності у різні вікові періоди	17
ВОЙТОВИЧ К. Психологічний аналіз розвитку креативності в молодшому шкільному віці.....	20
ВОЛОЩУК В. Особливості організації театральної діяльності у психолого-педагогічному просторі	22
ГАВРИЛЮК О., НАЗРЕЦЬ Л. Вплив вікових особливостей на мотивацію навчальної діяльності школярів	25
ГНІВОШЕВСЬКА А., КУЛАКОВ Р. Психологічні особливості комп'ютерної залежності у підлітковому віці	28
ГРИЦЮК К. Причини булінгу у підлітковому віці	32
ГУРАНЕЦЬ А. Особливості взаємозв'язку психологічного благополуччя та адаптації студентів-першокурсників до навчання у ЗВО.....	34
ДАВИДУК В., ХОМИЧ І. Роль спілкування у формуванні особистості	37
ДВОРАК Д., КУЛАКОВА Л. Психологічна профілактика боулінгу серед молодших школярів.....	39
ДЕМ'ЯНЮК В., КУЛАКОВА Л. Сепарація як феномен міжособистісних стосунків.....	43
ДЗЬОБА Ю. Теоретичний аналіз понять «одnodітні» та «багатодітна» родини	46
ДОЛЯ Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	50
КЛИМЧУК І., КУЛАКОВА Л. Психологічний стрес сучасної молоді: чинники та особистісні детермінанти	53
ЛЕВЧЕНЯ В., НАЗРЕЦЬ Л. Пізнавальний інтерес як мотив навчально-пізнавальної діяльності школярів	56
МАРКОВА І. Емпіричне дослідження ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	59
МИСАН Я. Основні підходи до розвитку творчої діяльності у сучасній педагогічній і психологічній науці	62
МИХАЙЛОВА Т. Емпіричне дослідження особливостей поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	65
МИХАЛЮК Ю. Референтна група однолітків як фактор прояву конфліктності в юнацькому віці	69
НОВОСАД Т. Проблема комунікативної компетентності майбутніх фахівців.....	72
ОЛЕКСІЙЧУК Д. Особливості ціннісної сфери підлітків	75
ОСТАПУК О. Вплив емоцій на успішність студентів	78

ПАВЛОВА Р., КУЛАКОВА Л. Вплив соціальних мереж на зміст ціннісних орієнтацій у підлітковому віці	81
ПАВЛЮК І., БЕРЕЗЮК Т. Психологічна допомога особистості методами арт-терапії	84
ПАЗДНІКОВА С. Психологічні чинники дезадаптації дітей молодшого шкільного віку.....	89
ПИЛИПЧУК І. Основні підходи до розуміння соціально-психологічної адаптації у сучасній психологічній науці	90
ПОЛЮХОВИЧ Т., БЕРЕЗЮК Т. Емоційний інтелект як складова професійної успішності майбутніх фахівців	93
ПОЛЯК К. Інноваційні підходи до управління сучасним загальноосвітнім навчально-виховним закладом	96
САВА О., КОРЧАКОВА Н. Пути формирования национального самосознания (Зарубежный опыт).....	97
САВЧУК В. Особливості самопрезентації студентів.....	99
САКОВСЬКА О. Особливості психологічного дослідження тривожності підлітків ...	102
САМЧУК І. Особливості корекції тривожності у ранньому юнацькому віці	104
СВИСТУН В. Особливості психологічної корекції шкільної тривожності молодших школярів	108
СЕМЕНЧЕНКО Р., КОРЧАКОВА Н. Емоційна направленість як чинник мізогінії	110
СОСОНЮК О., СОЗОНЮК О. Індивідуальні особливості регуляції і саморегуляції поведінки підлітка	112
ТАРАРОВА А. Сучасні підходи до організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі	115
ТИШИНСЬКА Я., ЮРЧУК О. Особливості використання спортивного танцю в процесі розвитку рухової активності дітей старшого дошкільного віку	117
ТРАЧИК М. Теоретичне та експериментальне вивчення експериментальне вивчення особливостей ігрової діяльності дітей на етапі вікових криз	119
ХОМА О., БЕРЕЗЮК Т. Психологічні підходи до вивчення феномену академічної прокрастинації у студентському віці.....	122
ЧИЧУК Ю. Вплив взаємостосунків із батьками на особистісний розвиток дитини ...	125
ЧОРНОУС Я., НАЗРЕЦЬ Л.М. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів.....	127
ШЕВЧУК О. Особливості психологічного дослідження самоствавлення підлітків ...	130
ШПРАХА Л., КУЛАКОВА Л. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів	132
ЮЩУК А. Особливості міжособистісних стосунків у юнацькому віці	135
ЯКИМЕЦЬ М., КУЛАКОВА Л. Чинники психологічного благополуччя особистості.	137
ЛОНГІНОВА О., КОРЧАКОВА Н. Феномен співзалежності в аб'юзивних стосунках	141